

Društveno življenje postaja živabnejše, rojanska čitalnica je sezono odprla, tržaška tudi danes; treba je skrbeti vzlasti v pozimskem času, da se narodno gibanje čisto ne poleže. Slovenci v Trstu premalo skrbje za družabnost in društva; tržaška čitalnica ki je z vsem, kar treba preskrbena, sredi mesta, ni obiskana kakor bi to bilo pričakovati. Mladi naši gospodiči se vedno ustijo, da so Slovenci in to posebno v krčmi, ko ga je nekoliko preveč v glavi, ko pa v društvo pridejo, dvorijo radi po laški gospicam, na narod jemljo premalo ozira. Trgovski pomočniki so v tej straki do malega najbolj oglajeni. Listov ne čitajo skoraj nikoli, raji o prostem času po kvartah sežejo in zapravljajo tako čas duševnega izobraževanja. — Marsikteri se bode hudoval nad tem dopisom, ali to nič ne de, gola resnica je in ta se ne da zakriti, niti vtajiti; kedor nema toliko rodoljubja, da ne strpi resnice od rodoljuba, ta ni narodnjak, ampak je kukavica in tihotapec v narodu.

Naši premožnejši Slovenci v Trstu so neka posebna kasta, koliko bi oni lahko za narod storili, koliko bi pripomogli, pa vzrokov in osobnega mrzenja je toliko, da je sramotno vse naštevati. Redke so žrtvene moči, ktere brez nevolje rade za narodno stvar pripomorejo in z srcem priskočijo v pomoč, drugim je le dobičkarija na mari, in ta računaska plahta zakriva pogled v nesrečni narod, da ne vidi in ne čuti; takih dobičkarjev je ogromno število. Predaleč sem zašel od svoje poti, ali treba je, da se spoznamo.

V Trstu nemajo Slovenci in Slovani sploh nobenega pravega skupnega zahajališča in to vsled separatizma in nekoliko aristokratskega naprašnja; naj bo človek nizkega stana, ali v mali službi, narodnost je prva, naj revnije narodni rokodelec ali težak velja več, nego ošabni bogataš, kteremu je narod trebuh in denar in ošabnost mati.

Tržaški turški list *L'Indipendente*, zvesto kopile dunajske Cunje, vedno hvaliza trinoge, pa vidi se, da ne prav srčno, nekako indirektno zarad sramote; čuditi se ni temu, ker mu je urednik neka narodna izdajica Dalmatin Matkovič, ki hoče vedno Lah biti in bi, ako bi mogel, Slovane v žlici vode vtopil. Stranka tega lista obstaja le iz ljudi, kateri nosijo na koncu imena *ič*; pošteni Italijan se ne brati ž njim, zotoraj pa pojde kmalu spat. Zmaga v Aziji je napravila na tukajšnji borski polom, ko je brzozjav dospel v Trst, Grki so od veselja poskakovali in krivonosni židovi so se penili od jeze in le malo je manjkalo, da se niso s palicami šegeta'i. Kar je bil Muktar pobit, omolknoili so židi in turkofili nekoliko; kako se Rusije boje, to se ne dá popisati, ta je strah židom in italijanšimom, toraj so taki sovražniki Slovanstvu. — Po Trstu pokladajo nove velike cevi za plin, mnogo se potroši nepotrebno, v stranske predmestne ulice se naši mestni očetje ne ozirajo, da bi videli, kako potrebna je luč, da človek

brez skrbi domu v noči hodi, ker od potepuhov in tatov vse mrgoli; da bi očka Goracuchi kje zunaj mesta stanoval, gotovo bi plin svetil okoličanom, tako pa ni potreba ničesa, saj radi davke plačnjejo in naj večji dac, zato jim pa tudi turška luna sveti.

Skoz Trst dohaja mnogo žita iz Ogerske in Banata, na Grško mnogo orožja in streliva, vsak teden najmanj 10 vagonov iz Avstrije in enoliko iz Rusije. Teško pričakujemo rešenja južnih bratov Slovanov na Balkanu, pa trdno vero imamo, da ne bode prej miru, dokler ne bodo svobodni, kar jih pod jarmom zdihuje. Na koga potem vrsta pride, to pokaže prihodnost.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska nagodba je našej državi rana, katera se ne da zaceliti, dokler bomo imeli dualizem; zabadava si prizadevajo ministri, da bi ta gordiški voz rešili. Tudi trgovinska pogodba z Nemčijo je šla po vodi. To so žalostne mejnarodne razmere, ki ovirajo narodom blagostanje. V državnem zboru je ministerstvo predložilo proračun za prihodnje leto, primanjkljaja je okoli 5 milijonov. Madžari so razpisali zajem (državno posojilo), a da jih je podpiral sam Rothschild in kreditna banka, vendar niso dobili 80 razpisanih milijonov gld., ampak le nekoliko nad polovico madžarstvo pride kmalu na boben.

Na bojiščih se pričenjajo velike dogodbe. V Aziji so Rusi 13. in 14. t. m. pričeli boj z Muktar pašo, kateri se imenuje ghazi, to je: zmagoviti. Prekanili so ga ter dobili v sredo, 15. t. m. so ga prijeli z 70,000 možmi od spredaj, od strani in od zadaj. Bitva se je pričela zjutraj ob šestih, opoludne so Rusi Muktarjevo središče prodrli, njegovo armado v dve polovici razpršili i zdaj se je pričela Turkom strašna ura, kakor trava pod koso, tako so padali, na obeh krilih od vseh strani prijeti so zgubili 36 kanonov, 3 divizije, popolnem zajete, morale so se udati, kar se je zgodilo zvečer ob osmih. Muktar sam se je z eno divizijo z veliko težavo rešil, zdaj pa ga Rusi, ki so tudi trdnjavo Kars od vseh strani obsuli, gonijo proti Erzerumu. Ta sijajna, določilna zmaga je Rusom odprla pot v Armenijo, katere menda več iz rok ne spusté.

Pri Plevnem so 19. t. m. Rumunci uže bili vzeli Turkom veliko reduto na Grivici, a Turki so jih spet odgnali; kakor kažó znamenja, pade tudi Plevno kmalu, in Osman paša, kateri se imenuje tudi ghazi, lahko se bode tolažil, da ima prijatelja v nesreči.

Na Jantri in Lomu, kakor tudi iz Dobruče vedno bolj pritiskajo Rusi na Sulejmanovo vojsko, da bo kmalu prisiljen biti veliko bitvo, ali pa svojo armado poskriti po trdnjavah. — Šipko so Turci brez uspeha napadali ter pri napadih zgubili silno veliko ljudi; kakor železna zagvozda, tako so se Rusi vrinoli mej glavni dve turški vojski, i da pobijo le eno, odprta jim bode

pot čez Balkan v Drinopolje; ko pa pride-ro do tega mesta, odrežejo Turkom vse poti, vname se vstaja po vseh gornjih turških deželah i Serbija i Grecija udarite čez meje. Potem bo konec Turčije v Evropi.

Črnogorci, ki so Turkom vzeli vse kraje v Dugi i blizu nje, pripravljajo se zdaj, da napadó trdnjavo Podgorico, katera se jim ne bode dolgo branila, po njenem podu pa se polasté gotovo vsega obrežja škaderskega jezera.

Na Francoskem so bili minoli teden volitve v državni zbor; republikanci so slavno zmogli, ker so dobili nad 300 poslancev, vse druge stranke skupaj le nekoliko nad 200. Nij še gotovo, kaj stori prvosednik Mac-Mahon in ministerstvo, ki nista prijatelja republikancem.

Domače stvari.

* **Vabilo.** Rojanska čitalnica napravi 1. novembra, na Vseh svetnikov dan ob 6 uri točno besedo s žalostno igro *Mlinar in njegova hči*. Ker je igra jako zanimiva, nadejamo se obilo občinstva, posebno okoličanov in okoličank.

* **Družba sv. Mohora** ima letos 25,863 udov. V tržaškeji dekaniji, ki obsega mesto in vso okolico, jih je 572; to je 15 več od lani. Ker se je vseh družnikov število letos nekoliko skrčilo, zato smo z malim napredkom v našej dekaniji lahko zadovoljni ter želimo, da bi se ta koristna naprava še bolj razširila in vtrdila med nami. Letošnje bukve so ravnokar prišle in se dobivajo pri poverjenikih. — (Popravek). V Koledarji na strani 161 pri povesti „Skušnja in skušnjava“ na mesto „Spisal J. Križanič“, naj se bere: Spisal Jožef Križman.

* **Življenje sv. Justa** spričevalca, Trsta in tržaške okolice pomočnika (patrona). Tako se imenuje knjižica, obsegajoča životopis in himno sv. Justa, ki pride na svetlo prihodnje praznike v slovenskem in v italijanskem jeziku. Spisal jo je A. A. T., poslovenil pa J. K., oba tržaška duhovna. Cena jej bode samo 6 soldov, zato si jo lahko vsak priskrbi.

* **Narodna noša.** Kar v zadnji številki „Edinosti“ nekdo iz tržaške okolice očita našim učiteljicam, namreč da se nosijo po meščansko, zdí se nam nekoliko prebudo. Narodna noša v tržaškeji okolici, zlasti ženska, res je lepa, toda ne smemo pozabiti, da to je *kmečka* noša. Zato so vse graje vredne one okoličanke, katere se hočejo nositi više od svojega stanú, to je po meščansko, pa so vendar le kmetice, perice, šivilje ali kaj enakega. Nasproti pa bi bilo preveč tirjati, naj se gospodične ali gospe učiteljice nosijo po kmečko; prav tako, kakor da bi kdo hotel, naj okoličan nosi vedno kratke hlače pa ferkindiž tudi če je zdravnik, učitelj, profesor, advokat in tako dalje. Jezik, gospod dopisnik, jezik označuje narodnost; obleka pa le kraj. Zato naj se

naše učiteljice nosijo kakor jim drago, da le ne ničemurno, in naj imajo ljubezen do materinega jezika in do podučevanja, pa domovino bo ž njimi zadovoljna!

° **Huda žena.** V neki krčmi se je krčmar zbesedil se svojo ženo zaradi neke malenkosti, ona, prava furija, se nekaj časa prička ž njim in mu prereče vse, na zadnje pa je zgrabila leseno kladivo in začela udrihati po njem kakor kovač po naklu, babo je straža prijela in v tamnico odpeljala.

° **Pribegli židi.** V četrtek je prišlo 350 pribeglih židov iz Kazanlika skoz Pest v Trst, ter gredo danes s parnikom v Carigrad. Čuditi se mora vsak človek, zakaj se prav s tem parom židov take ceremonije delajo in pisari po listik, kakor da bi bili največji mučeniki ruskega barbarstva. Za pribegle v Dalmaciji in na Hrvaškem se pa še skoraj ne meni popačeno časnikarstvo, če tudi za lakota mrjó „Narodni list“ iz Zadra ima v vsaki številki pritožbe zaradi zanemarjanja begumov, kateri so zaisto le življenje odnesli krvoločnim Turkom, da jih niso na kolce natikovali; kedaj so Rusi na kolce natikali ljudi, žive v ogenj metali, trebuhe rezali in enaka zločinstva delali?

° **Anatomični muzej Prauser** tik Kalistove hiše je prav bogato z voščeniimi kipi obdarjen, obiskovati ga smejo le odrasli; gospem je odločen petek dopoldne.

° **V morje** je skočila neka 33 letna ženska, pa k sreči sta bila dva občinska stražnika naletela na to samoumorno poskušnjo ter jo s pomočjo nekega tretjega iz morja izvlekla še živo in jo v bolnico odpeljala.

° **Kaplja** je zadela mladeniča neke prodajalnice, ki je o polu ure umrl, ker ni o pravem času zdravniške pomoči bilo. Blizo stanujoči zdravnik je odlašal ko je bil klican, ter doma rajši nekaj opravljal, nego da bi šel bil na pomoč.

— **Kaplja** je zadela drugo mlado ženo v sredo popoldne pred colnino, ko je hotela ob 5 uri z laškim mešanim vlakom proti domu odriniti. Žalostno je bilo videti, kako se nekteri ljudje malo brigajo za človeško življenje, morda bi se bila rešila, ako bi bila došla v pravem času pomoč. Dve ženski, kateri ste bile pri njej, ko so jo slabosti napale, ste jo od straha zapustile, drugi memogredoci so gledali, a nobeden se ni zmenil i priskočil jej na pomoč i po zdravniku, tudi bi ne bilo škodovalo, ako bi jo bila straža takoj, ko je prišla zraven, s prvim fijakarjem v kako lekarno peljala; pa ko se je to opominjalo, rekla je straža, da se je ne sme nihče dotakniti, dokler komisija ne pride, mi imamo to za abotno, v takem slučaju ne gre komisije čakati, ampak vse pripomočke je rabiti, da se reši človeško življenje. Žena je bila srednjih let in v drugem stanu, morda jo še zdaj pričakajejo ubogi otročiči domu. V takej priliki mora vsak pomisliti: *Kako bi bilo, ako bi mene taka nesreča zadela, kako bi želel pomoči.*

° **Tržaške igrače.** Neznani človek je položil na podkolesnice Tramwaja več re-

volverjevih patronov, ko pride voz na mesto, začne čudno pokati, bilo je ravno pred *borso*, ker je vedno na stotine trgovcev vseh narodov, napravilo je pokanje mnogo straha.

° **Nesreča.** Našega spoštovanega narodnjaka g. Škerla sin je bil tako nesrečen, da se mu je na lovu puška razpoknila, ter mu levo roko skoro vso pretrgala, peljali so ga v bolnico, kjer mu je vže boljše.

° **Otroče** štiriletno je živo zgorelo, ker je luč na svojo obleko obesilo; roditelji, pazite na otroke!

° **Zblaznel** je neki vrtnar na Vrdeli, ter je žugal svojej družini kaj nečloveškega napraviti, morali so ga v blaznico odpeljati.

° **Madžare luna trka.** Te dni je prišel iz Buda-Pesta policijski komisar po enega študenta, kateri je od tam pobegnol, da gre v Carigrad se v turško vojsko vpisati, vzel je se saboj mnogo stvari, ko je pa v Trstu na kraj morja sedel in proti zahodu zijal, pobrali so mu fini tržaški dolgoprstniki vse, kar je imel, morda je mislil, kako bode turški paša postal. Ko je vse zgubil in se krog klatil, ga je policija prijela in shranila.

° **Spoštovanje menihov v Trstu.** V nobenem mestu v državi niso menihj in duhovniki sploh tako malo spoštovani, kakor v Trstu. Ako gre kapucin po ulici, povsod ga surovo zaničujejo, nad duhovniki se hudujejo malo manj, ali vendar zabavljajo; nekega kapucina pa je še celo nek surovi laški težak napadel, da ga pretepe, pa obranili so pametni ljudje in straža je potem suroveža v zapor tirala; to je oni laški liberalizem, s katerim se posebno naši mestni očetje ponašajo.

Nekateri mislijo, Bog vedi, kaki junaki so, ako take surovosti počenjajo, babajo se tudi s tem, da cerkvene pesmi travestirajo ter pijani po krčmah i ulicah kvakajo; ta surovost se je prijela celo par Slovencev, katere hudo v klešče primemo, ako bomo kaj tacega še kedaj slišali.

° **Tržaška dogodba.** Te dni je prišel nek Furlan iz Bukovine, dva njegova domorodca, katerih v Trstu vse mrgoli, ga zapazita, poznala sta vže od prej, da je bolj neizveden, ter sta se namenila dobro ga ožmeti. Kako se imaš? dobro došel, koliko si kaj prihranil v Bukovini? ga hitro vprašata. Hvala bogu, reče, imam 250 gld. v mošnici, dobro si se držal, mu rečeta. Bolj zviti mu začne pripovedovati, da je prav zdaj veliko podedoval in da je prišel v Trst, da malo veselja vžije s prijateljem; hodi z nama, in hajd proti sv. Ivanu v borštek, tako se imenuje obrasli holmec s pivarno. Ko tja dospé, pravi bolj zviti, tu ni varno nositi toliko cekinov pri sebi; da mi jih kak Tržčan ne potegne, jaz jih hočem zakopati in res so zakopali v šumu stvar, podobno cekinom, pa so bile same igralne tutke.

Ko se vračajo iz krčme v Trst, mu reče oni, ki je podedoval toliko novcev: Brate, bojim se, da ti to ovadiš, jaz ti ne zaupam, ta se huduje in čudi, pa nazadnje

vendar dá za porošstvo svojemu prijatelju mošnico z 250 gld. da ne ovadi ali vzame cekinov; ali ubogi še danes čaka mošnice in bo še čakal, da se bo naveličal.

° **Bankovca** za 10 in za 1 gld. sta zginola v štacuni neke sladkarnice. Kojih je gospod na mizo položil, ugrabil jih je neki težak in se je oddalil. Ko ga policija poišče in ugrabi, se je dobila pri njem le prazna mašojica. Po polu ure so ju še le dobili, pa kje? skrita je imel v ustih.

° **Pazite žepov.** V malo dneh se ni pripetilo manj od dvajset tatvin iz žepa, posebno se to rado godi v gnječi, ali kjer se ljudstvo zbira, prekanjeni tatovi od malih smrkavcev do velikih potepuhov plazijo okrog in praznijo žepa da je čudo; kako umejo svoj posel izvrstno opravljati, to vsak zna, kteremu izmakno mošnico ali uro da prav nič ne čuti.

° **Matiček tepen.** V Koloniji poleg Trsta je zabit kmet, kateri iz gole neumnosti grdi vse, kar je slovensko. Te dni je tudi zabavljaj; pa dve domači mladi ženski ste ga dobro namahale. Matiček, kateri se hvali za korenjaka, valjal se je po zemlji, kakor bi bil hotel vse gruče poravnati. Na vso zadnje je dobil še z metljo lastne hčere. Matiček, ali te je kaj bolelo?

° **Ljubeznjiv mož.** Nek kočijaž, doma iz Verone, zdaj tukaj v službi, je svojo ženo v nedeljo z nožem zaradi ljubosumnosti v vrat vbodel, da so jo morali tekoj v bolnico odpeljati, moža pa so straže v varstvo spravile.

° **Novo vino in mrzla kopelj.** V nedeljo zvečer, ko je parnik iz Pirana dospel z mnogo ljudstvom, ktero je šlo novo vino pit, je nek gospod pri odhodu s parnika v morje pal, pa piloti so ga hitro na suho izvlekli in v kočiji domu peljali. Komur sladka kapljica razbeli glavo in život, na ta način se lahko precej ohladi. Prav tisti večer je pal v morje tudi neki čevljar, kateri se je novega sladkega preveč nasrkal, pa njegovi tovariši so ga še v pravem času na suho potegnoli.

* **S plesa na pokopališče.** Neki 18 letni mladenič je v Orfejovi dvorani po navadi plesal, kar naglo ga napade slabost, brzo poklicani zdravnik je zaukazal, ga tekoj v bolnico prenesti, pa na potu ga je zadela kaplja, da je bil precej mrtev in so ga potem mesto v bolnico, v mrtvašnico nesli.

* **Navadno.** Dve straži ste našli po polnoci dva angleška mornarja v krvi sred ulice v starem mestu, ko sta ju potem v bolnico odpeljala, zvedelo se je, da sta se zaradi neke natakariče v družbi s tretjim z nožmi napadala in hudo ranila.

° **Novo vino** napravlja mnogo nasledkov, lokalni listi prinašajo dan na dan polna predala o tepežu, klanju in pobijanji po mestu. Kedor ni poskusil Trsta in posebno preklicanega starega mesta, kder je vso noč vrišč, petje in razbijanje, ta se bode čudil. Policija ima vedno polne roke dela in ne-

varno službo, kajti tam se shaja ljudstvo najnižje vrste vseh narodnosti.

° **Iz morja v Milah** poleg Trsta so izvlekli mrtvo truplo postaranega nepoznanega človeka brez suknje, brez denarja in brez vsacega znamenja, da bi ga bili mogli spoznati.

° **Štirji Grki**, kateri so v Krfu skrivaj na Llojdovi parnik prišli, da bi ubegnoli iz Grškega, je kapitan, ko je pregledoval in videl, da niso nikjer vpisani, pri dohodu v Trst ukazal zapreti in jih je grškemu konsulu izročil.

° **Orožje** in strelivo za Grško se prevaževa prav zdaj tudi močno iz Rusije, posebno ogromno število zabojev topovih krogelj se je ta teden vkrcalo na ladije.

° **Masla** en cent so zmaknili iz parobroda *Intrepide* in ga prodali.

° **Tabakarici** je nek tat še tehtnico odnesel, ko je prej tabaka brezplačno dobil.

° **Iz žepa** na ribjem trgu je nek zrel tiček potegnil gospej, ki je kupovala ribe, mošnico z 100 gld.

° **Varnostna straža** je v Trstu obžalovanja vredna. Neki lopov je spal pod lopo pred cerkvijo sv. Antona, ko ga je straža odstraniti hotela, začel je upiti: Pomagajte Tržačani, ter bil okrog sebe; pri takej priliki se precej zbere kopa tatov, kateri skušajo tovariša oprostiti in straže imajo teško stanje. Mestni očetje naj bi v proračunu dovolili več tisoč gld. za zidanje posilne delavnice, ne pa za nepotrebne stvari.

Razne stvari.

° **Koliko denarja se za vojne porabi.** Ko grozovita smrtna kosa le mladence na bojnem polju kosi in razdira blagostanje družinam, pojé vojna še veliko milijonov državam. Statistično je dokazano, koliko stanejo vojne: Vojna v Krimu je stala Angleško 10 tisoč 885 milijonov 761 tisoč 700 gld., Francijo 10 tisoč 669 milijonov gld., Piemont 52 milijonov 907 tisoč 586 gld., Turčijo 400 milijonov. Stroški vseh vojnih moči so znašali 3 milijarde 968 milijonov; Rusija je potrosila sama 4 milijarde, mej tem ko so neutralne moči Avstrija in Prusija potlačile svoje podanike z dokladami. Leta 1859 je potrosila Avstrija za vojno 650 milijonov gld., Piemonteška 225 milijonov gld. Stroški treh vojnih moči leta 1859 so znašali 1 milijardo 280 milijonov gld. Nemčija je bila neutralna, ali vendar je potrosila grozovite zneske denarja da je obstavila meje. Leta 1866 je stala vojna Avstrijo 600 milijonov gld. brez odškodnine Prusiji, Prusijo 400 milijonov gld., Italijo 400 milijonov gld.

° **Koliko je padlo v vojnah ljudi.** V Krimski vojni leta 1854 so zgubili Francoska 95 tisoč 615 mož, v bolnicah 400 tisoč, le 100 tisoč se jih je vrnolo pohab-

ljenih in bolehnih domu, Angleška je zgubila 22 tisoč 182 mož, Piemont 2194 in Turčija 35 tisoč. Rusija sama proti vsem je zgubila 630 tisoč vojakov. Vseh vkupaj počiva v Krimu 784 tisoč 991 vojakov raznih narodov. Leta 1859 je zgubila Avstrija v Italiji 38 tisoč 650 vojakov, Francoska 17 tisoč 715 in Italija 6 tisoč 575 vojakov, skupaj 63 tisoč mož. Leta 1866 je zgubila Avstrija 10 tisoč mrtvih in 29 tisoč 310 ranjenih. Prusija 10 tisoč 887 mrtvih, 16 tisoč 177 ranjenih. Južna Nemčija je imela mrtvih 4000 mož, Italija mrtvih 6000. Vojna francoska-nemška je imela še huje zgube. Od leta 1854 pa do leta 1871 je bilo mrtvih vsled vojne en milijon vojakov. Koliko solz se je pretočilo za to ogromno zgubo, koliko je sirot postalo, to naj pomisli čestiti bralec sam.

° **Čudno društvo** se je ustanovilo mej ženskimi na Ruskem. V nekem Gubernu so se združile ženske v čisto novo društvo, imenujejo se *poljubiteljice*. Kadar sreča kakega možkega taka ženska, poljubi ga bratovsko. Nobena teh žensk ne sme nobene mehkužnosti uživati, ne na mehki postelji spati, ako zboli, ne sme nobenega zdravila vzeti in iti z sveta ko devica. Te vrste društvo je v ta namen, da bi se ne množilo ljudstvo; v Rusiji se nahajajo čudne sekte.

° **„Agramer Presse“**, ktera v Zagrebu izhaja in donša izvrstne članke, je za Hrvaško to, kar za morje vihar, da ne gujije in se ne vsmradi. Naj Hrvat, kateri imajo svojo narodno vlado, akademijo in vse učilišče v svojem jeziku, naj hodijo po potu kateri jim kaže „A. P.“ potem nebode madžarski jarem toliko žulil in despotizem turških prijateljev v Buda-Pesti se olajša. Hrvatje na noge, svoboda dani.

° **Novo naselbino** je našla v Virginiji neka ptuja popotnica. V zahodnji Indiji ob reki Mew Rivier so prebivalci neke storodavne naselbine, ne more se nič izvedeti, od kod in kedaj so tija prišli; živé ob lovu. Imajo mnogo zemlje, pa jih je jako malo in se nič ne izobražujejo; manjka jim vsacega poduka, imajo živino, pa ne uživajo mleka, ampak ga mečeje strani.

Dve glavni stvari imajo v svojem zakonodajstvu, kateri kaže — na ljudovlado in sicer: vse vdove mora preživeti občina, drugo je, da se ne sme nobena ženska omožiti, dokler ni obdarila svojega zbranega z enim sinom, kajti, ako ktera nerodovitna umrje, brani se občina pogrebne troške plačati. To naselbino, za katero ni doslej nihče znal, tikala bode železnica in zraste tam mesto.

° **Konstantin Kanaris.** Grška je zgubila svojega najboljšega admirala in velikega narodnjaka Konstantina Kanarisa, zadel ga je mrtvoud po noči 15. p. m. Junak grški se je vedno za svobodo Grške s Turci bil in jim grozovito škode napravil. Rojen je bil na otoku Psara, kateri si je Turčija 1785 podvrгла. Naj spretnejši mornar, pakazal se

je s prva leta 1822, ko je v noči 18. junija sežgal v luki Salo en del turškega brodovja, mej katero je pripeljal malo ladijo in jo vžgal. Enako je naredil 22. novembra istega leta v luki Tenedos. Leta 1824 je pokončal Turkom eno fregato ob Samosu in korveto v luki Metelino. Leta 1825 se je odločil iti v Aleksandrijo v tamošnjo luko požgat egiptovsko brodovje, katero je krcalo vojake, da udarijo v Pelopones pod vodstvom Mehmed Alija. Od tega srčnega čina ga je odvrnil grozoviti nasprotni vihar daleč na planem morju, in mu razbil one ladije, v katerih je imel pripravo za požig. Potem je bil poveljnik fregati „Helas“ in nazadnje zapovednik grškega brodovja. Bil je poslanec v Psari, v narodni zbor je stopil po umorstvo grofa Capo d'Istrija; potem je zopet v službo stopil, bil je poslanec in večkrat minister in predsednik zboru, kakor je tudi prav zdaj, ob času njegove smrti to mesto imel. Njemu je Viktor Hugo posvetil lepe pesmi v svojih „Orientalis“. Grki so ga imenovali Temistokla, njegov spreved je bil velikansk in sijajen.

° **Grozovita Nesreča** v Rusiji se je pripetila minoli mesec na reki Volgi. Konec meseca je semenj v Astrahanu in gre po Volgi ogromno število parnikov na semenj. 28. septembra ob 10 uri po noči trči parnik „Kormelec“ v veliki parnik „Boris“, kateri se je pogreznil; od 4000 ljudi, ki so bili na parniku, utonilo je le 180, druge so rešili, ker se je to tik mesta Makorief pripetilo.

° **Z črnogorskega bojišča.** Turki so požgali na črnogorski meji vse svoje vinograde, to je dobro znamenje, ker znajo, da bode treba selite se v bolj ugodne kraje Azije. Črnogorci so prišli gasit, ker se jim je škoda zdelo pokončati toliko lepih vinogradov, pa Turci so jih napadli in vnel se je boj, ki je trajal 4 ure, dokler je prihitel v pomoč majhen oddelek Božo Petroviča, kateri jih je zapodil v Podgorico, imeli so Turci 24 mrtvih in 36 ranjenih, Črnogorci 12 mrtvih in 13 ranjenih, tako piše „Glas Črnogorca“.

Smešnica.

Neki Rajbenčan je v krčmi rad klobase jedel in ukazal vselej jih mnogo na mizo prinest. Neki praznik pa je hotel si napraviti prav vesel večer, rekel je krčmarici, naj nekoliko več klobas prinese, ktere je prav slastno jedel, pa h koncu se mu začno vpirati, bil je vže presit in ena klobasa ostane. Rad bi jo bil še pojel, ali ni več mogel, jezno reče: Kruota, da bi bil znal, da boš ti ostala, pa bi tebe bil prvo pojev.

Naznanilo.

Na deželni kranjski vino-sadjerejski šoli na Slapu pri Vipavi, vršila se bode dne 30. t. m. četrta javna preskušnja učencov. Prščetek točno ob 8 uri zjutraj. K obilni udeležstvi vabi p. t. občinstvo, vodstvo šole.